

**នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា**

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ដ
ភាគីដាក់ឯកសារ: សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
ដាក់ជូន: អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
ភាសាដើម: អង់គ្លេស
កាលបរិច្ឆេទឯកសារ: ថ្ងៃទី ១៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 22-Nov-2011, 08:19
CMS/CFO: Kouv Keoratanak

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ ស្ទើរឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: **សម្ងាត់**
ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយអង្គជំនុំជម្រះ: **សាធារណៈ/Public**
ចំណាត់ថ្នាក់ប្រភេទឯកសារ:
ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់ណ្តោះអាសន្ន:
ឈ្មោះមន្ត្រីកត់ត្រា:
ហត្ថលេខា:

**សំណើជាបន្ទាន់ស្តីពីវិសាលភាពនៃសវនាការដំបូង និងតម្រូវការចាំបាច់ឱ្យមានសេចក្តី
សម្រេចមួយដែលមានសំណង់ហេតុត្រឹមត្រូវចំពោះសំណើរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
សុំឱ្យមានការពិចារណាឡើងវិញនូវលិខិតសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី**

ដាក់ដោយ:

ធ្វើជូន:

សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី:
ពេជ អង្គ
Elisabeth SIMONNEAU-FORT

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង:
ចៅក្រម **និល ឡាន** ប្រធាន
ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT
ចៅក្រម **យ៉ា សុខន**
ចៅក្រម Jean-Marc LAVERGNE

សហមេធាវីតំណាងភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី:
ជេត វណ្ណឈី

ហុង គីមស្ទូន	ចៅក្រម យូរ ឧត្តរា
គីម ម៉េងឃី	
ឡេវ៉ា ជុនធី	សហព្រះរាជអាជ្ញា
ម៉ុច សុវណ្ណារី	ជា លាង
ស៊ិន សុវ៉ាន	Andrew T. CAYLEY
គង់ ពិសី	យ៉ែត ថវិយា
យុង ផានិត	William SMITH
សំ សុគង់	
វ៉ែន ពៅ	ជនជាប់ចោទ៖
ទី ស្រីណា	ខៀវ សំផន
Silke STUDZINSKY	អៀង សារី
Emmanuel ALTIT	អៀង ធីរិទ្ធ
Olivier BAHOUGNE	នួន ជា
Patrick BAUDOIN	
Evelyne BOILEAU-BRANDOMIR	សហមេធាវីការពារក្តី៖
Philippe CANONNE	ស៊ុន អរុណ
Annie DELAHAIE	Michiel PESTMAN
Laure DESFORGES	Victor KOPPE
Ferdinand DJAMMEN NZEPA	អាង ឧត្តម
Nicole DUMAS	Michael G. KARNAVAS
Isabelle DURAND	ផាត់ ពៅស៊ាង
Françoise GAUTRY	Diana ELLIS
Marie GUIRAUD	ស ស្វាន
Emmanuel JACOMY	Jacques VERGÈS
Martine JACQUIN	
Daniel LOSQ	សហមេធាវីតំណាងភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្ប
Christine MARTINEAU	វេណី៖
Mahdev MOHAN	
Barnabé NEKUIE	Pascal AUBOIN
Lyma NGUYEN	
Elisabeth RABESANDRATANA	
Julien RIVET	
Fabienne TRUSSES NAPROUS	
Nushin SARKARATI	
Philippine SUTZ	

I. សំណើសុំការបញ្ជាក់វិសាលភាពនៃសវនាការដំបូងក្នុងសំណុំរឿង ០០២

- ១. ទាក់ទិននឹងវិសាលភាពនៃសវនាការដំបូងក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសូមគាំទ្រ និងទទួលយកទទ្ទឹករណី និងសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាដែលបានដាក់នៅថ្ងៃទី ៤ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ ក្នុងគោលបំណងស្នើសុំឱ្យមានការបញ្ជាក់ពីវិសាលភាពនៃសវនាការដំបូង^១ និងសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះឆ្លើយតបទៅនឹងសំណួរជាក់លាក់មួយចំនួនរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ដោយរួមទាំងសំណួរនានាដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងសំណើចុះថ្ងៃទី ២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១^២ ផងដែរ។
- ២. លើសពីនេះទៀត និងទាក់ទិនជាពិសេសពីកថាខណ្ឌ ៨ ដល់កថាខណ្ឌ ១១ នៃសំណើខាងលើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីស្នើសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះបញ្ជាក់ថាតើអង្គជំនុំជម្រះនឹងពិចារណា ឬមិនពិចារណាទៅលើ៖ ១) តើគោលនយោបាយអ្វីខ្លះដែលកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យបានអនុម័ត ២) តើគោលនយោបាយទាំងនោះត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយរបៀបណា និង ៣) តើជនជាប់ចោទណាខ្លះក្នុងចំណោមជនជាប់ចោទទាំងនេះ អាចបានចូលរួមក្នុងការបង្កើត ឬបានដឹងពីគោលនយោបាយទាំងនោះ (ដោយមិនរាប់បញ្ចូលនូវ “ការអនុវត្តគោលនយោបាយ”^៣) ទាក់ទិននឹងផ្នែកទី ៤ (គោលនយោបាយរបស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យទៅលើបញ្ហានានាដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ)។

II. សំណើសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះចេញសេចក្តីសម្រេចមួយដែលមានសំណងហេតុត្រឹមត្រូវ ក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សុំឱ្យពិចារណាអង្វរចេញចំពោះដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី

^១ E124/9 សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យបញ្ជាក់ពីវិសាលភាពនៃសវនាការដំបូង, ចុះថ្ងៃទី ៤ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១។

^២ E132/2 សំណើរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ស្នើសុំឱ្យមានកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការ និងការប្រជុំទៀងទាត់នានាស្តីពីស្ថានភាពសវនាការសម្រាប់សំណុំរឿង ០០២ និងស្នើសុំបញ្ជាក់ស្តីពីការកំណត់ពេលវេលា និងការរៀបចំសវនាការ, ចុះថ្ងៃទី ២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១។

^៣ អនុស្សរណៈរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១១។ សូមមើលផងដែរ ព័ត៌មានបន្ថែមរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ចំពោះបញ្ជីឈ្មោះសាក្សី និងអ្នកជំនាញ ពាក់ព័ន្ធនឹងប្រធានបទជំនុំជម្រះទាំងបួនដំបូង និងសំណើសុំការគូសបញ្ជាក់អំពីចំណងជើងប្រធានបទទីបួន “គោលនយោបាយនៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ” ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ E93/2/1 ។

៣. ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសូមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងថា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីកំពុងរង់ចាំសេចក្តីសម្រេចមួយទាក់ទងនឹងសំណើរបស់ខ្លួនសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ^៤ ទៅលើដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់អង្គជំនុំជម្រះ^៥។
៤. ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសូមកត់សម្គាល់ប្រកបដោយកង្វល់ថា សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះ^៦ ទៅលើបញ្ហាមួយដែលមានទំនាក់ទំនងគ្នា ក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញទៅលើដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ត្រូវបានជូនដំណឹងនៅថ្ងៃដែលសំណើរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបានដាក់ ពេលគឺនៅថ្ងៃទី ១៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ វេលាម៉ោង ៤:៣៥ រសៀល។ ទោះបីអង្គជំនុំជម្រះបានទទួលស្គាល់ថា “សហមេធាវីនាំមុខបានជូនដំណឹង^៧ មកអង្គជំនុំជម្រះថា ពួកគេនឹងដាក់សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញចំពោះដីកានេះ “នៅពេលយ៉ាងឆាប់តាមតែអាចធ្វើទៅបាន បន្ទាប់ពីការឯកភាពជាឯកច្ឆ័ន្ទត្រូវបានសម្រេចឡើងដោយសហមេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី”^៨ ក៏ដោយ ក៏អង្គជំនុំជម្រះមិនបានរង់ចាំអានទឡ្ហីករណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមុនពេលចេញសេចក្តីសម្រេចលើបញ្ហានេះដែរ។ ឯកសារចម្លងជូនជាព័ត៌មានមុនរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបានផ្ញើជាមុនតាមរយៈសារអេឡិចត្រូនិកជូនទៅចៅក្រម និងភាគីនានាកាលពីថ្ងៃទី ១៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ វេលាម៉ោង ២:៤៧ រសៀល។ ក៏ប៉ុន្តែ អង្គជំនុំជម្រះមិនបានចាត់ទុកថាការចាំបាច់ដែលត្រូវរង់ចាំសំណើរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

^៤ E124/8 សំណើរបស់សហមេធាវីនាំមុខដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងសហមេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញនូវខ្លឹមសារក្នុងដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី លេខ E124, ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១។

^៥ E124 ដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី អនុលោមតាមវិធាន ៨៩ ស្ទួនពីរ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង, ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១១។

^៦ E124/7 សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញអំពីលក្ខខណ្ឌនានានៃដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង (ឯកសារ E124/2) និងសំណើសុំពាក់ព័ន្ធនានា ព្រមទាំងឧបសម្ព័ន្ធ, ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១។

^៧ E124/4 ការជូនដំណឹងអំពីសំណើរបស់សហមេធាវីនាំមុខស្នើសុំពិចារណាឡើងវិញចំពោះការសម្រេចនៅក្នុងការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី អនុលោមតាមវិធាន ៨៩ ស្ទួនពីរ, ចុះថ្ងៃទី ៦ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១។

^៨ E124/7 សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញអំពីលក្ខខណ្ឌនានានៃដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង (ឯកសារ E124/2) និងសំណើសុំពាក់ព័ន្ធនានា ព្រមទាំងឧបសម្ព័ន្ធ, ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ កថាខណ្ឌ១។

វេណីទេ មុនពេលសម្រេចបដិសេធសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំពិចារណាឡើងវិញទៅលើ ដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនោះ។

- ៥. បើតាមគោលការណ៍នីត្យានុកូលភាព អង្គជំនុំជម្រះមានកាតព្វកិច្ចចេញសេចក្តីសម្រេចមួយដែល មានសំអាងហេតុត្រឹមត្រូវ ដែលឆ្លើយតបទៅនឹងទទ្ទីករណ៍អង្គច្បាប់ដែលបានដាក់ជាផ្លូវការដោយ ភាគីនានា។ ដោយសារថា ទទ្ទីករណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមានលក្ខណៈពិសេសពាក់ព័ន្ធ នឹងផលប្រយោជន៍ គោលជំហរ និងឋានៈតាមផ្លូវច្បាប់របស់ខ្លួននៅចំពោះមុខតុលាការនោះ ចម្លើយតបទៅនឹងសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាមិនអាចត្រូវបានចាត់ទុកថាជាចម្លើយតបពេញ លេញចំពោះសំណើដោយឡែករបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំពិចារណាឡើងវិញនោះបានទេ។
- ៦. នៅក្នុងសំណើរបស់ខ្លួនសុំពិចារណាឡើងវិញទៅលើដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ដើម បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានលើកឡើងនូវការពិតដែលថា ដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបាន ផ្តល់ផលវិបាកនានាដៀសមិនរួចទាំងចំពោះការចូលរួម និងការទាមទារសំណងជួសជុលចុង ក្រោយរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី^៩ ៖

“យល់ឃើញថា ដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី បង្កឱ្យមានផលប៉ះពាល់ដោយ ផ្ទាល់ដល់សិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងការជំនុំជម្រះក្តីក្នុងដំណាក់កាលដំបូង ដោយសារការចូលរួមរបស់ពួកគាត់អាស្រ័យទៅលើការបង្ហាញថា “ជាលទ្ធផលដោយ ផ្ទាល់ពីបទឧក្រិដ្ឋ យ៉ាងហោចណាស់មួយនៃបទឧក្រិដ្ឋជាច្រើន ដែលត្រូវបានចោទ ប្រកាន់លើជនត្រូវចោទ ថាខ្លួនពិតជាទទួលបាននូវព្យាបាទកម្មខាងរូបរាងកាយ ខាង សម្ភារៈ ឬផ្លូវចិត្ត ដែលអាចជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការទាមទារសំណងផ្លូវចិត្ត និង សមូហភាព”(...)

សាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង ០០១ ដែលកំពុងរង់ចាំសាលដីការរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការ កំពូលចែងយ៉ាងច្បាស់ថា ដើម្បីឱ្យយកបានដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបង្ហាញថា ព្យាបាទ

^៩ នៅក្នុងអនុស្សរណៈរបស់ខ្លួនទាក់ទងនឹង សំណើបន្ទាន់របស់សហមេធាវីនាំមុខសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងកំណត់កាល បរិច្ឆេទឡើងវិញ សម្រាប់សវនាការស្តីពីការកំណត់ជាក់លាក់ជាបឋមស្តីពីខ្លឹមសារនៃសំណងដែលនឹងប្រព្រឹត្តទៅនៅថ្ងៃទី១៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១ (ឯកសារលេខ E125) ចុះថ្ងៃទី១២ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១ អង្គជំនុំជម្រះ “ទទួលស្គាល់អំពីផលប៉ះពាល់នានា ចំពោះការទាមទារសំណង ដែលអាចកើតមានតាមរយៈដីកាបំបែកសំណុំរឿងដែលអង្គជំនុំជម្រះបានចេញនាពេលថ្មីៗនេះ (ឯកសារលេខ E124)” ។

កម្មវត្ថុរបស់ពួកគាត់ ជាលទ្ធផលនៃអំពើឧក្រិដ្ឋប្រព្រឹត្តដោយជនជាប់ចោទ”^{៩០}។

៧. ឥទ្ធិពលដោយផ្ទាល់មួយក្នុងចំណោមឥទ្ធិពលដទៃទៀតនៃដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី គឺការបែងចែកសមូហភាពរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជាក្រុមតូចៗ ដែលក្រុមទីមួយរួមមាន បណ្តាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយសារមូលដ្ឋាននៃព្យសនកម្មដែលមាន មានសំអាងហេតុច្បាស់លាស់ទាក់ទងនឹងដំណាក់កាលពីរដំបូងនៃការជម្លៀសដោយបង្ខំ ដែលអាច បង្ហាញពីចំណងទាក់ទងចាំបាច់រវាងបទចោទនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះដែលបាន កែសម្រួល និងព្យសនកម្មដែលពួកគេបានទទួលរង។
៨. ដូចដែលបានពណ៌នានៅក្នុងសំណើរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំពិចារណាឡើងវិញហើយគឺថា៖

“ដីកាបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីពិតជាបង្កឱ្យមានផលវិបាកផ្នែកច្បាប់ និងនីតិវិធីដល់ បណ្តាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលរួមបញ្ចូលគ្នាជាក្រុមតែមួយ។ ផលវិបាកទីមួយគឺការ មិនបញ្ចូលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនអាចបង្ហាញពីព្យសនកម្មដែលជាផលវិបាក នៃការប្រព្រឹត្តឧក្រិដ្ឋកម្មដែលជាប់ទាក់ទងនឹងវិសាលភាពនៃសំណុំរឿងដំបូងដែលត្រូវ បានបំបែកចេញ យ៉ាងហោចណាស់ជាបណ្តោះអាសន្ន រហូតដល់មានការជូនដំណឹង បន្ថែម”^{៩១} ។

ក្នុងចំណោមដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំង ៣៨៦៦ រូប មានតែដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមួយ ចំនួនតូចប៉ុណ្ណោះ ត្រូវបានទទួលស្គាល់ (សូមមើលឧបសគ្គ)។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី កត់សម្គាល់ថា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចំនួនប្រហែល ៧៥០ រូប ត្រូវបានទទួលស្គាល់ ដោយជាប់ទាក់ទងនឹងអង្គហេតុដែលមានចែងនៅក្នុងដីកាបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។ ហេតុដូច្នេះហើយ តាមរយៈការបំបែកសំណុំរឿងនេះ មានតែដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលទាក់ទងនឹងការជម្លៀសដោយបង្ខំក្នុងពីរដំណាក់កាលដំបូងប៉ុណ្ណោះ ទទួលបានសិទ្ធិ

^{៩០} E124/8 សំណើរបស់សហមេធាវីនាំមុខដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងសហមេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សុំឱ្យ ពិចារណាឡើងវិញនូវខ្លឹមសារក្នុងដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី លេខ E124, ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ កថាខណ្ឌ ៧។

^{៩១} E125, ការបញ្ជាក់ជាបឋមអំពីខ្លឹមសារនៃសំណងដែលសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមានបំណងទាមទារ ដោយអនុលោមតាមវិធាន២៣ស្ទួនបួន(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងយោងទៅដល់ការដាក់បញ្ចូលបទឧក្រិដ្ឋដទៃទៀត និងសេចក្តីបញ្ជាក់ អង្គហេតុ “យកទៅដេញដោលនៅដំណាក់កាលនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីក្រោយៗនៅក្នុងសំណុំរឿង០០២”។

តាមផ្លូវច្បាប់ជាភាគីចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី”។

៩. ដើម្បីជាផលប្រយោជន៍រួមនៃការរៀបចំការរំពឹងទុករបស់ជនរងគ្រោះ ដោយអនុវត្តទៅតាមលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យតាមផ្លូវច្បាប់ដែលគ្រប់គ្រងការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងធានាឱ្យមានដំណើរការមួយដែលប្រកបដោយតម្លាភាពនោះ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានអំពាវនាវឱ្យអង្គជំនុំជម្រះពិចារណាឱ្យបានត្រឹមត្រូវទៅលើសំណើនេះ និងបញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់នូវលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនិងបទដ្ឋានច្បាប់ដែលគេត្រូវអនុលោមតាម ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចចូលរួមនៅក្នុងសវនាការដំបូងនៃសំណុំរឿង ០០២ បាន។
១០. ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមានសិទ្ធិជាសារវន្តក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានពីដំណើរវិវត្តន៍ផ្នែកនីតិវិធីនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់តុលាការនេះ។ ទោះបីគេយល់ថា កាតព្វកិច្ចបែបនេះត្រូវស្ថិតក្រោមការទទួលខុសត្រូវដោយផ្ទាល់ និងអាណត្តិការងាររបស់មេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងការតំណាងកូនក្តីរបស់ខ្លួនក៏ដោយ ហើយសហមេធាវីនាំមុខជាអ្នកតំណាងឱ្យផលប្រយោជន៍ជាសហភាពរួមទាំងមូល នៅក្នុងស្ថានភាពបច្ចុប្បន្នដែលមានភាពមិនប្រាកដប្រជា និងដោយពុំទាន់មានការបញ្ជាក់បន្ថែមទៀតពីអង្គជំនុំជម្រះអំពីផលវិបាករបស់ដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីទៅលើការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនោះ មេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនអាចរៀបចំជាអនុសាសន៍តាមផ្លូវច្បាប់ឱ្យបានច្បាស់លាស់សម្រាប់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានឡើយ។
១១. អាស្រ័យហេតុនេះ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជំរុញឱ្យអង្គជំនុំជម្រះមេត្តាបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់កាន់តែឆាប់តាមតែអាចធ្វើបាន ថាតើអង្គជំនុំជម្រះចង់ឱ្យដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីស្របទៅតាមវិធាន ២៣ស្ទួនប្រទេស (១)(ក) និង ២(ខ) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ដោយរបៀបណា។ ផ្នែក១(ក) តម្រូវថា សំណើសុំការជួសជុលសំណងត្រូវតែ “ទទួលស្គាល់នូវការខូចខាតដែលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទទួលបានដោយសារការប្រព្រឹត្តនូវបទឧក្រិដ្ឋរបស់ជនជាប់ចោទដែលត្រូវបានផ្តន្ទាទោស និង ១(ខ) តម្រូវថា ពួកគេ “ត្រូវផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលបានលើកឡើងការខូចខាតនេះ”។
១២. អង្គជំនុំជម្រះក៏គួរអញ្ជើញផ្នែកកិច្ចការសាធារណៈ និងអង្គភាពតុលាការទាំងអស់របស់ អ.វ.ត.ក ដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដូចជាអង្គភាពគាំពារសាក្សី និងជនរងគ្រោះ និងក្រុម

ផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានរបស់អង្គការគាំពារការការពារក្តី ដើម្បីឱ្យមានសារមួយច្បាស់លាស់ សម្រាប់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ស្តីពីបញ្ហាថាតើការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចនឹង ត្រូវទទួលបានផលប៉ះពាល់ដោយសារដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីដោយរបៀបណា ខ្លះ។

១៣. វាជាការសំខាន់បំផុតដែលថា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនត្រូវទទួលបានការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្ត និងក្លាយ ជាជនរងគ្រោះបន្ថែមទៀត ដោយត្រូវផ្តល់ជូនឱ្យបានត្រឹមត្រូវនូវព័ត៌មានប្រកបដោយសុក្រឹតភាព និងមានការរៀបចំការរំពឹងទុករបស់ពួកគេដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ក្នុងអំឡុងពេលនៃកិច្ចដំណើរការ នីតិវិធីនាពេលបច្ចុប្បន្ន និងទៅអនាគត។ ទង្វើបែបនេះនឹងមិនត្រឹមតែជួយសម្រួលដល់ការខិតខំ ប្រឹងប្រែងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងសហមេធាវីនាំមុខក្នុងការផ្តល់ការតំណាង និងជួយ សម្រួលដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពប៉ុណ្ណោះទេ តែវាក៏ស្របទៅនឹងគោល ការណ៍ ១០ នៃគោលការណ៍ Van Boven/ Bassiouni ផងដែរ ដែលចែងថា៖ “ជនរងគ្រោះដែល បានទទួលរងអំពើហិង្សា ឬការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្ត គួរទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីការពិចារណាគិតគូរ ជាពិសេស ដើម្បីបញ្ចៀសមិនឱ្យគាត់ត្រូវទទួលបានការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្តសារជាថ្មី នៅក្នុងដំណើរការ នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីផ្នែកច្បាប់ និងរដ្ឋបាលដែលបានបង្កើតដើម្បីផ្តល់ជូន។

សហមេធាវីនាំមុខ និងមេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ស្នើសុំអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មេត្តា៖

បញ្ជាក់អំពីវិសាលភាពនៃសវនាការដំបូងក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ដោយអនុញ្ញាតទៅតាមសិទ្ធិនៃការ ចូលរួម និងទាមទារសំណងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។

ចេញសេចក្តីសម្រេចមួយដែលមានសំអាងហេតុត្រឹមត្រូវចំពោះសំណើរបស់ដើមបណ្តឹង រដ្ឋប្បវេណី សុំពិចារណាឡើងវិញទៅលើដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។

កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះ	ទីកន្លែង	ហត្ថលេខា
	ពេជ អង្គ	ភ្នំពេញ	
ថ្ងៃទី១៧ ខែវិច្ឆិកា	សហមេធាវីជាតិនាំមុខ		

ឆ្នាំ២០១១	Elisabeth SIMONNEAU-FORT សហមេធាវីអន្តរជាតិនាំមុខ	ភ្នំពេញ	
-----------	---	---------	--